

Positional Phrases

iit-	There
ist-	There

The [iit-] morpheme (sometimes realized as [it-] and [ist-]) is the English equivalent of 'there'.

-āapó'yii	Standing
-ō'pii	Sitting
-āisstsii	Lying

Many times when these three verbs are used the [iit-] is put in front of these verbs.

iitāapó'yii	(s/he) is standing there
iitō'pii	(s/he) is sitting there
iitāisstsii	(s/he) is lying there

the morpheme's in blue you find that for 'on' or 'on top' is it is [-ō'kit-]. The word for 'a woman is standing there' (shown above) is: āakii iitāapó'yii. To make this into 'a woman is **standing on** a rock' we realize it as: āakii iitō'kitāapó'yii ō'kitto'kii

From this example we will see that to conjugate and translate the phrases in this exercise we start of with **green** + **blue** + **red**. Green will always be [iit-]. Blue will be the position morphemes and Black will be the verbs shared on this page and the next.

All answers will be:
iit + **position** + **verb**

*an important phonological rule is when ever a [t] is followed by an [i] and [s] gets inserted in between the sounds. The sound [ti] never occurs in Blackfoot. The sound is always converted into [tsi]

*the difference between [-sūp-] and [-ipsst-] is that the first morpheme [-sūp-] is used when a subject is inside something that you generally wouldn't live inside or do activities inside. The other morpheme [-ipsst-] is used for when the subject lives inside or is able to do stuff inside. For instance, if we say "the man is inside a box" the speaker would use [-sūp-] but if you were to say "a man is inside a house" then the speaker would use [-ipsst-]. In the Nāapii story of the mice dancing inside the elk skull the story tellers used [-ipsst-] because, as little mice, they are performing activities inside the elk skull.

*translate to complete English sentences. For example, number 1 is āapōōtskināa iitāapó'yii, which is "a cow is standing there" do not write its as "cow standing there"

iiit-	There
-------	-------

-üpüt-	Behind
-oōt-	By / Near
-iss-	In front
-so'y-	In water
-süp-	Inside
-ipsst-	Inside
-ō'kit-	On / On top
-isstää't-	Under

āapüsskää	Dancing
ai'pii	Dancing
-oō	Going
ō'paippii	Jumping
-āisstii	Lying
ō'k'sskääsii	Running
ā'amää'kää	Running / Traveling
-ō'pii	Sitting
iyō'kää / -sō'kää	Sleeping
-āapo'yii	Standing
aiksikkīyii	Walking
ā'aw'kää	Walking / Traveling

issitsiimāan	Baby
pō'kwo'n	Ball
āatāksāaksin	Box
su'kō'māapii	Boy
pō'ss	Cat
āisoō'pā'tsis	Chair
sō'ksisstsikō'	Cloud
āapoōtskinā	Cow
kō's	Cup
imittā	Dog
āapissiskittsii	Flower
sinnōpā	Fox
āakiikō'ān	Girl
ō'm'kōōkūtāa	Gopher
pō'nōkāamiitā	Horse
nāapiyo'yiss	House
ō'm'ksii'kimmii	Lake
ninnā	Man
miistūkii	Mountain
kāanisksiinā	Mouse
āaksinii	Pig
nii'it'tāa	River
ō'ko'tō'kii	Rock
iiitāiso'yō'p'	Table
niito'yiss	Tipi
mō'so'kō'yii	Trail / road
miisstsis	Tree
āakii	Woman

1) ääpöötskinää iitāapō'yii

12) kääanisskiinää iitāisstsii

2) su'kō'mäapii aiksikkīyii

13) äakii ō'k•sskääsii

3) pō'nōkäämittä iitō'pii

14) imittä ō'k•sskääsii

4) ninnä iitāisstsii

15) āaksinii īyō'kää

5) imittä ä'amää'kää

16) pō'ss iitō'pii

6) äakii iitō'pii

17) imittä ä'amää'kää

7) issitsiimään īyō'kää

18) āaksinii aiksikkīyii

8) su'kō'mäapii iitāapō'yii

19) issitsiimään iitāisstsii

9) äakiikō'än iitāisstsii

20) ninnä iitāapō'yii

10) imittä iitō'pii

21) ninnä ō'paippii

11) äakii īyō'kää

22) āaksinii ō'paippii

23) äakii iitāisstsii

34) ninnä iitō'kitāapó'yii o'ko'tō'kii

24) äapoötskinäa iitō'pii

35) äakii iitūpūtō'pii miisstsis

25) sinnōpä iitsisssō'pii niito'yiss

36) imittä iitō'kitāisstsii nāapiyo'yiss

26) imittä o'paippii

37) pō'nōkāamittä

iitsisstā'tāapó'yii sō'ksisstsiiikō

27) su'kō'māapii iitāisstsii

38) su'kō'māapii iitso'yō'k•sskāasii

28) pō'ss iitāapó'yii

39) äapoötskinäa iitsisssāapó'yii

29) imittä ai'piiyi

o'm'ksiikimmii

30) āaksinii ā'amā'kāa

40) äakiikō'än iitsisssaiksikkīyii

su'kō'māapii

31) ninnä o'k•sskāasii

41) kāanisskiinäa

32) äakiikō'än iitō'pii

iitsipsstāapūsskāa niito'yiss

33) pō'nōkāamittä iitāapó'yii

42) su'kō'māap̄ii iitsissō'p̄ii
mō'so'ko'yii

43) ninnā iitso'yāap̄o'yii nii'it'ṭāa

44) āakii iitō'kitō'p̄ii pō'kwun

45) imittā iitoōtsō'k̄āa nāap̄iyo'yiss

46) nāmō' iitsūp̄āawūnii ko's

47) k̄āanisskiināa iitsūp̄ō'p̄ii ko's

48) pō'ss iitsisstāa'ṭāamāa'k̄āa
āisoōp̄ā•tsis

49) imittā iitsisstāa'ṭāisstii
pō'nōkāamittā

50) ninnā iitsissāap̄ūssk̄āa
ō'ko'ṭō'kii

51) āap̄oōtskināa iitūp̄ūtāap̄o'yii
pō'nōkāamittā

52) āakii iitsisstāa'ṭāisstii
iitāiso'yō'p'

53) ninnā iitō'kitōō o'm'ksiikimmii

54) ninnā iitsisstāa'ṭaiksikk̄īyii
miisstsis

55) imittā aip̄oō'sāp̄ā'aw'k̄āa

56) ninnā iitoōtō'p̄aip̄pii niito'yiss

57) sinnōp̄ā iitō'kitō'p̄ii āisoōp̄ā•tsis

58) imittā iitsisstāa'ṭsō'k̄āa
āisoōp̄ā•tsis

59) äapoötskinäa iitō'kitō'paippii
äapissiskittsii

60) äakii iitsissō'pii niito'yiss

61) ninnä iitsipsstō'pii niito'yiss

62) äakiikō'än iitsūpō'pii
äätäksäaksin

63) ūpūtäätäksäaksin

64) pō'ss iitō'kitsō'kää miistükii

65) kääniisskiinäa iitso'yō'paippii

66) äakii iitoōtāapo'yii imittä

67) su'kōmäapii iitūpūtāapūsskää
näapiio'yiss

68) äakiikō'än iitō'kitō'pii
āisoō'pä'tsis

69) pō'ss iitsipsstāapūsskää
näapiio'yiss

70) sissttsii iitsisstā'fāawūnii
miisstsis

71) sinnōpä iitūpūtāissttsii ō'ko'tō'kii

72) äapoötskinäa iitō'kitāapo'yii
näapiio'yiss

73) äakii iitsipsstō'kää niito'yiss

74) pō'nōkäämittä iitō'kitā'aw'kää
mō'so'ko'yii

75) kääniisskiinäa iitsissāapūsskää
ko's

76) äakiikō'än iitso'yīyō'•kää

84) nāamō' iyiiistāpāawūnii

issitsiimāan

77) ninnā iitō'kitō'paippii

āisoō'pā•tsis

85) sinnōpā iitso'yāapō'yii

78) imittä iitsisstāa'fāapō'yii

āapoōtskināa

86) pō'ss iitūpūtso'•kää.

nāapiio'yiss

79) kāanisskiināa iitsisssāapō'yii

niito'yiss

87) ninnā iitsisstāa'fāapūsskää

sō'ksisstsiikoō

80) su'kō'māapii iitsūpāapō'yii

āatākssāaksin

88) pō'nōkāamittä iitūpūtāapūsskää

miisstsis

81) pō'ss iitō'kitō'pii imittä

89) pō'ss iitūpūtā'aw'kää miisstsi

82) āapoōtskināa iitō'kitō'paippii

mō'kso'kō'yii

90) āakii iitō'kitāapō'yii

āapoōtskināa

83) issitsimāan iitō'kitsō'•kää

āisoō'pā•tsis

91) āakii iitsisssō'pii iitāiso'yō'yō'•p'

92) ninnä iitō'kitāapūsskää

iitāiso'yō'yō'p'

93) āaksinii iitsisstāātāapūsskää

iitāiso'yō'p'

94) āaksinii iitō'kitāapo'yii

nāapiyo'yiss

95) sinnōpā iitsisstāātō'k•sskääsii

iitāiso'yō'p'

96) āakii iitso'yāapūsskää

97) āaksinii iitō'kitai'piyi o'ko'tō'kii

98) pō'ss iitso'yāapo'yii

99) ninnä iitsisstāātāisstsii

iitāiso'yō'p'

100) imittä iitsiisso'pii pō'ss

101) pō'ss iitūpūtāapo'yii imittä

102) āapoōtskināa iitō'kitoō

mō'sō'ko'yii

103) imittä iitō'kitāapo'yii o'ko'tō'kii

104) sinnōpā iitūpūtō'pii miisstsii

105) imittä iitō'kitāisstsii

nāapiyo'yiss

106) ninnä iitsisstāātāapo'yii

sō'ksisstsii'koō

107) āapoōtskināa

iitso'yō'k•sskääsii

108) äapoötskinäa iitsi^sssā^apō^o´yⁱ
iitāiso´yō´p´

109) äakiikō´än iitsi^sss^aiksⁱkkī^y
imittä

110) kääni^sskiinäa
iitsi^spsstā^apū^sskāa

111) pō´nōkāamittä iitsi^sssō^o´pii
mō´so´ko´yii

112) su´kō´mäapii iitso´yā^apō´yⁱ
nii·it´täa

113) äakiikō´än iitō´kⁱtō´pⁱii pō´kwun

114) imittä iito^otsō´k^aāa iitāiso´yō´p´

115) pō´ss iitsū^pō´pⁱii kō´s

116) kääni^sskiinäa iitsū^psō´k^aāa
äätäksäaksin

117) imittä iitsi^sstā^a´tā^amā^a´k^aāa
āisoōpā·tsis

118) issitsiimāan iitsi^sstā^a´tāⁱsst^sii
pō´nōkāamittä

119) su´kō´mäapii iitsi^sssā^apū^sskāa
niito´yiss

120) pō´ss iitū^pūtā^apō´yⁱ
pō´nōkāamittä

121) āaksinii iitsi^sstā^a´tāⁱsst^sii
iitāiso´yō´p´

122) sinnōpā iitō´kⁱtoō nii·it´täa

123) āaksinii iitsi^sstā^a´tāⁱksⁱkkī^y
miisstsis

124) äakii iitoōtō"paippii niito'yiss

125) sinnōpä iitō"kitō'pii

pō'nōkāamittä

126) āaksinii iitsisstāā"tsō'kää

āisoōpä•tsis

127) sinnōpä iitō"kitō"paippii

ääpississkittsii

128) ninnä iitsissso'pii miisstsis

129) su"kō'māapii iitsipsstō'pii

niito'yiss

130) imittä iitsūpō'pii äatäksäaksin

131) ūpūtääatäksäaksin

132) äapötskinää iitō"kitsō'•kää

miistükii

133) pō'nōkāamittä iitso'yō"paippii

134) äakii iitoōtāapo'yii imittä

135) sinnōpä iitūpūtāapūsskää

nāapiio'yiss

136) āaskinii iitō"kitō'pii

āisoōpä•tsis

137) pō'ss iitsipsstāapūsskää

niito'yiss

138) ninnä iitsisstāā"tāapüksskää

miisstsis

139) sinnōpä iitūpūtāisstsii

ō"ko'tō'kii

140) äapoötskinä iitō'kitāapo'yii
āisoōpä'tsis

141) äakii iitsipsstō'kää
näapiiy'oyiss

142) sinnōpä iitō'kitā'aw'kää
mō'so'ko'yii

143) āaksinii iitsissāapūsskää ko's

144) su'kō'māapii iitso'yīyō'kää

145) pō'ss iitō'kitō'paippii
āisoō'pä'tsis

146) imittä iitsisstā'āapo'yii
pō'nōkāamittä

147) käänissskiinä iitsissāapo'yii
iitāiso'yō'p'

148) ninnä iitsūpō'pii äatāksäaksin

149) käänissskiinä iitō'kitō'pii imittä

150) äapoötskinää iitoōtō'paippii
äatāksäaksin

151) issitsimāan iitō'kitsō'kää
äatāksäaksin

152) äakii iitso'yāapo'yii

153) āaksinii iitūpūtsō'kää.
näapiiyoyiss

154) äakii iitsisstā'āapūsskää
sō'ksisstiikoō

155) pō'ss iitūpūtāapūsskää
miisstsis

156) ääpoötskinäa iitŭpŭtä'aw'kää

miisstsi

157) imittä iitō'kitāapō'yii

ääpoötskinäa

158) sinnōpä iitō'kitāapō'yii

näap̄iyo'yiss

159) ääksinii iitsisstää'tō'k•sskääsii

iitāiso'yō'p'

160) su'kō'mäap̄ii iitso'yāapŭsskää

161) ääpoötskinäa iitō'kitai'p̄iyyi

ō'ko'tō'kii

162) ääkiikō'än iitso'yāapō'yii

163) käänissskiinäa iitsisstää'tāisstsii

iitāiso'yō'p'

164) käänissskiinäa iitsissso'p̄ii

pō'ss

165) pō'ss iitŭpŭtāapō'yii imittä

166) ääpoötskinäa iitō'kitoō

mō'sō'ko'yii

167) imittä iitō'kitāapō'yii ō'ko'tō'kii

168) sinnōpä iitŭpŭtō'p̄ii miisstsis

169) imittä iitō'kitāisstsii

näap̄iyo'yiss

170) ninnä iitsisstää'tāapō'yii

sō'ksisstsii'koō

171) ääpoötskinäa

iitso'yō'k•sskääsii